СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ X. Олифантъ, Па. Четверъ 20-го Марця 1902. Число 12.

Переглядъ тыждневый.

Старый кабінетъ покôйного през. Микинлея нидѣє поволи и розплывае ся на політичнôмъ овидѣ, щобы зробити мѣсце новымъ силамъ и новымъ людямъ, новымъ »прагнущимъ« и »жаждущимъ.« Президентъ Рузвелтъ користае вповнѣ зъ прислугуючихъ ему правъ. Постепенно и незначно вôдсувае вôнъ старыхъ міністрôвъ, а ихъ стольцѣ обсаджуе новыми, наручными собѣ людьми. Такъ пôшовъ ґенеральный почтаръ Спол. Державъ, себто міністеръ почтъ, опôсля пошурувавъ за нимъ міністеръ скарбу, а тепер прийшла черга на міністра маринарки, Ланґа. Сей панъ подавъ оногды свою димісію, котру, розумѣє ся, одержавъ вôдъ президента. На его наслѣдника покликавъ президентъ свого пріятеля, конґресмена В. Мудія зъ Масачусецъ. Однымъ словомъ, судьба старого міністерства Сп. Державъ вже порѣшена. Прийшовъ новый панъ — хоче новыхъ чоботъ, лише въ тôмъ цѣла бѣда, що они ходять и будуть ходити старыми дорогами...

Клопоты зъ невыгôдными американьскими вагами и мѣрами скôнчать ся мабуть невдовзѣ. Дотычный комітетъ палаты представителѣвъ ухваливъ поручити конґресови до ухваленя внесене конґ. Шефрода въ справѣ введеня въ Сп. Державахъ метричного системы. Такъ само справа зъ Истмійскимъ каналомъ добѣгае въ конгресѣ до кôнця. Американцѣ почули письмо носомъ, що Панама не для нихъ, через що зъ цѣлои силы взяли вѣсьта — въ сторону Нікараґвы. Тамъ доверщеный торгъ, вôдсуненѝ суперники и сейчасъ можна брати ся до дѣла. Комісія, яка займала ся справою каналôвъ, ухвалила дня 13. с. м. (7. голосами противъ 4.) поручити высшôй палатѣ конґресу перекопане мѣжнародного каналу черезъ територію Нікараґва. Въ палатѣ представителѣвъ, якъ звѣсно, вже давно перейшло се внесене.

Волосъ встае на головѣ, коли читати, якими средствами деякѝ Американцѣ заводять порядокъ на Филиппинахъ. Прямо звѣрствами! Вôдъ 17. с. м. веде ся процесъ передъ войсковымъ судомъ въ Манилѣ, зъ котрого дознаемо ся о страшныхъ подѣяхъ. Ось оденъ образокъ зъ него: Майоръ Велеръ, комендантъ вôддѣлу американьскихъ моряковъ на островѣ Самаръ, приказуе коло єгого мешканя привязати до дерева одного Филипиньского ворохобника и тортуруе єго цѣлыхъ три добы. Нещасный мученикъ не одержавъ за той часъ нѣ одробины поживы, нѣ каплѣ воды, а розôбраный до нага, бувъ жертвою мухъ и комарôвъ, мурашокъ и огняныхъ лучôвъ сонця. Можна собѣ уявити его муку и безмежнѝ болѣ, та на тôмъ ще не конець. Звѣрскій майоръ пôдойшовъ першого дня до нещасного и перестрѣливъ ему клубы и ноги, другого дня подѣравивъ кулями рамена и руки, а цѣлый третый день стрѣлявъ въ груди. Все те дѣлавъ розважно, цѣливъ постепенно чимъ разъ ближше серця и зъ чортôвскою злобою обсервувавъ повôльне конане жертвы. Доперва вечеромъ стрѣливъ ему въ серце на закôнчене тридневыхъ мукъ и житя. Якъ-же назвати такѝ поступки? Варварство, звѣрскôсть и т. п. се за слабкѝ, за чемнѝ назвы супротивъ нихъ. А треба знати, що они дѣяли ся прилюдно и не кôнчать ся на однôмъ майорѣ Велеръ. Кромѣ него засѣдае на лавѣ обжалованыхъ поручникъ Дей и засѣло бы чимало другихъ, наколи-бъ лише власти хотѣли ихъ вышукати. Та власти, якъ звычайнѝ собѣ власти, глядять крôзь пальцѣ, бо де-жь причина того лиха, якъ не по ихъ сторонѣ?.. Мовчать отже, або судять необережныхъ про людске око.

Колюмбійскѝ ворохобники пôдъ проводомъ генерала Гірера здобули недавно мѣсто Аква Дольсъ, але дорого переплатили побѣду. Полягло ихъ тодѣ поверхъ 600 люда. Зъ иншихъ закутинъ Коломбіи доносять послѣдными часами о неудачахъ ворохобниковъ. Мѣжь иншими потеряли они важну позицію близь Боготы и дали ся розсыпати коло Льорены. Сесѣ вѣсти потверджуе также американьскій посолъ въ Колонъ, котрый додае, що ворохобники слабнуть и пôдъ напоромъ правительственныхъ войскъ, уступають въ недоступнѝ лѣсы и горы.

Въ Росіи опять залунали студентскѝ и роботничѝ розрухи. У всѣхъ большихъ мѣстахъ, якъ въ Петербурзѣ, Москвѣ, Кіевѣ и пр. розкинено революційнѝ вôдозвы, прийшло до демонстрацій, а сейчасъ по тôмъ слѣдували численнѝ арештованя, свистъ нагайокъ и проливъ крови. Мѣжь увязнеными суть найвызначнѣйшѝ члены студеньского комітету и тайныхъ роботничихъ орґанізацій. Мимо того розрухи не притихають, противно, вноси ть ся на большу бучу, якъ минувшого року. Студенты рѣшили всякими средствами боронити ся противъ ново-вводженыхъ університскихъ реформъ. Уложивъ ихъ новый міністеръ просвѣты ген. Ванновскій, котрый только розумѣє ся на просвѣтныхъ реформахъ якъ монахъ на стратеґицѣ. Вôнъ воякъ, зъѣвъ свои зубы на войнѣ, тымъ-то єго именоване на міністра просвѣты є дѣломъ крайнои глупоты або безличности.

Буры повеличали ся оногды свѣтлою побѣдою. Помѣжь Вайнбурґомъ и Ліхтенберґомъ въ Трансвалю напавъ ихъ ґенералъ Делярей на колюмну найлѣпшого англійского войска и не лишь розбивъ ей на прахъ, але заполонивъ лорда Метюна, одного зъ найздôбнѣйшихъ англійскихъ ґенералôвъ, 600 воякôвъ и кôлькадесять официрôвъ. Раненыхъ и забитыхъ мають Англійцѣ 110. Мѣжь забитыми є также оденъ полковникъ и трехъ официрôвъ, а межи ранеными перша рыба по Кіченерѣ, ген. лордъ Метюнъ, полковникъ Таунсендъ, капітанъ Автрейнъ и пятьохъ иншихъ официрôвъ. Кромѣ того потеряли Англійцѣ 5 гарматъ, всѣ припасы поживы и муніціи, кôлька тысячь мулôвъ и коней, 500 штукъ рогатои худобы и пр. и пр. Все те опинило ся въ рукахъ Бурôвъ. Ґен. Кіченеръ, доносячи о битвѣ згадуе, що англійскій вôддѣлъ числивъ 1200, а Бурôвъ було около 1500 люда. Сей свѣжій подвигъ Бурôвъ страшно зажуривъ и налякавъ Англійцѣвъ, а въ цѣлôй Европѣ выкликавъ велику сензацію. Правительство Великои Британіи вже знову почало було голосити передъ свѣтомъ, що Буры зломанѝ, ихъ армія знищена и вôйна кôнчить ся. Тамъ лише товче собою кôлька розбôйничихъ ватагъ — кричавъ недавно въ парляментѣ оденъ зъ найвызначнѣйшихъ англійскихъ політиковъ — Трансваль и Аранжева република въ нашихъ рукахъ! Тымчасомъ говъ! Буры доказали, що они можуть еще побивати цѣлѝ колюмны войска и брати въ полонъ найлѣпшихъ англійскихъ ґенералôвъ. Героѣ!

Дня 13. с. м. доносить Кіченеръ такъ: »Буры увôльнили ґен. Метюна. Єго перевезено до Клерксдорпу. Робимо для него все, що лише можна.«

Невôльництво цвите по старому у схôднôй Африцѣ. Надъ заливомъ Пемба (въ портуґальскихъ кольоніяхъ) задержало передъ кôлькома днями портуґальске войско партію торговельниковъ невôльниками, котрѝ провадили свой »товаръ« на продажь. Торговельники, якъ доносять телеґрамы зъ Лізбоны, боронили ся завзято, та вкôнци були побитѝ. Войско освободило зъ ихъ рукъ поверхъ 700 невôльниковъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Марець.		
20	Ч.	Евфрема
21	П.	Теофилакта
22	С.	† мучениковъ
23	Н.	2. посту. Кондрата
24	П.	Софронія
25	В.	Теофана, Григорія
26	С.	Никифора, Христины

— Смерть въ огни найшла жена и девятеро дѣтей канадійского фармера А. Бутарда въ Неотейнъ, Квебекъ. Нещасте лучило ся досвѣта дня 9. с. м. коли фармеръ, его жена, 6 сынôвъ и 3 дочки спали въ деревлянôмъ домѣ на другôмъ поверсѣ. Огонь повставъ въ кухни, имовѣрно вôдъ желѣзнои печи и при сильнôмъ вѣтри въ однôй хвилинѣ обхопивъ цѣлый дôмъ. На крикъ служащои Бутардъ скочивъ вôкномъ зъ другого поверха, ратуючи тымъ способомъ свое жите, але для его недужои жены и девятьохъ заспалыхъ дѣточокъ въ вѣцѣ вôдъ 2. до 14. лѣтъ, не було ратунку. Лишь минуту-двѣ було чути ихъ страшнѝ крики — опôсля затихло все, бо дôмъ завали въ ся тай ставъ ся одною купою згарища. Дѣти и матеръ згорѣли на уголь.

— Крадѣжь цѣлого лѣса выдае ся неимовѣрною, а однакъ така ориґінальна крадѣжь лучила ся въ селѣ Заверцю въ Царствѣ польскôмъ (Росія). Наразъ пропало »десь« 10 морґовъ лѣса, що належавъ до братовъ Габермановъ. Пошкодованѝ властителѣ повѣдомили лѣсовѝ власти о крадежи десять морґового лѣса и зачало ся слѣдство. Показало ся, що лѣсъ »украли« мужики зъ сусѣдныхъ сѣлъ въ потайнôмъ порозумѣню зъ властителями лѣса, котрѝ хотѣли мати на мѣсци лѣса ґрунтъ на продажь пôдъ фабрику, а власти заборонили були вырубъ того лѣса. Мужики, перевѣдавши замѣры Габермановъ, рознесли лѣсъ протягомъ одного тыждня.

— Мѣжь дѣвчатами въ охрестности Нюпортъ Нюсъ, Ва. велика тревога. За послѣдный пôврокъ пропало зводти въ дуже таемный способъ пять найгарнѣйшихъ дѣвчатъ. Зъ першу людоньковѣ гадали, що дѣвчата поѣхали собѣ свѣтомъ зъ любовниками, якъ то иногдѣ лучае ся въ Америцѣ, та симъ разомъ стало ся що иншого. Въ недалекихъ лѣсахъ найшли оногды трупôвъ всѣхъ пятьохъ дѣвчатъ, котрѝ, якъ доказують лѣкарѣ, були перше знасилуванѝ, а опôсля мордованѝ. Сей страшный злочинъ сильно зворушивъ всѣхъ въ цѣлôй охрестности.

— Прекрасну и незвычайнои величины перлу найшли два роботники близь Ленсингъ, Вис. при сортованю скаралущѣ зъ остригъ. Перла важить 60 ґрамôвъ и є найбôльшою зъ усѣхъ найденыхъ тамъ доси перелъ. Щасливымъ роботникамъ дають вже за неи 2,000 доларôвъ, але они жадають больше.

— Се бувъ бы встыдъ и ганьба, если-бъ каждый членъ „Союза“ не купивъ календаря, що выдавъ „Союзъ“. Дохôдъ зъ календаря иде до касы „Союза“.

— Зôшите серце буде мати оденъ парижанинъ, зоперованый д-ромъ Фонтаномъ. Операціи зôшитя серця доконуе ся теперь чимъ разъ частѣйше, але сей послѣдный выпадокъ замѣтный тымъ, що хорый перебувъ наслѣдкомъ раны кôлька запаленъ, а мимо того выздоровѣвъ и жіе. Рана въ серци походила вôдъ двохъ ударôвъ ножа. Въ двѣ годины по сѣй »операціи« приступивъ д-ръ Фонтанъ до своеи. Рану вычистивъ, зашивъ якъ належить, затамувавъ кровь и т. д. Въ часѣ реконвалесценціи прокинуло ся запалене груднои перепоны, а потôмъ ще жилъ въ лѣвôй нозѣ. Та остаточно, мимо сихъ тяжкихъ компликацій, хорый выздоровѣвъ, а д-ръ Фонтанъ мôгъ представити »чоловѣка зъ зôшитымъ серцемъ« публицѣ на вôдчитѣ, якій вôнъ выголосивъ про сей цѣкавый выпадокъ.

— Желѣзничимъ катастрофамъ нема кôнця нѣ мѣры въ Америцѣ. За мѣстомъ Сендерсонъ въ Тексасѣ наслѣдкомъ зломанои шины упала оногды льокомотива особового поѣзду желѣзницѣ »Савтернъ Пасифікъ«. Поѣздъ складавъ ся зъ 9-охъ ваґоновъ и летѣвъ 45 миль на годину, то жь нещасте було страшне. Ваґоны налетѣли на льокомотиву зъ такою силою, що розбили ся на прахъ. 50 людей погибло, раненыхъ начислили 28, а лише дуже мало подорожныхъ выйшло цѣло зъ катастрофы. Найбôльше лиха заподѣявъ огонь, котрый повставъ въ румовищу, заки всиѣли выратувати раненыхъ. Вôнъ паливъ живцемъ нещасныхъ и знищивъ до решты цѣлый поѣздъ.

— Густа мрака на моряхъ въ округъ Англіи знову була сими днями причиною кôлькохъ нещасть. Мѣжь иншими зударивъ ся англійскій корабель „Harmomdes“ зъ дуньскимъ „Waesland“ и розбивъ его. „Waesland“ зъ величезною дѣрою въ боцѣ почавъ такъ скоро попринати, що лише зъ трудомъ и то завдяки розважного капитана удало ся выратувати 114 подорожныхъ и 89 людей зъ корабельнои залоги. Вправдѣ подорожнѝ повтѣкали на англійскій корабель лише въ одныхъ сорочкахъ, бо бôльша ихъ частина вже спала, але за те лишили ся имъ жите. Утонувъ ся только якійсь старый чоловѣчина и мала дѣвчинка.

— Якась пнѣ Сара Слатенова изъ Сенкъ, Віс. жадае вôдъ маючого и поважного горожанина Давида К. Джеймса 15,000 доларôвъ за те, що вôнъ прийшовши недавно до дому, де она мешкае зъ мужомъ, поцѣлувавъ ей 3 разы. Рѣшучо за богато! Сю справу розсуджуе повѣтовый судъ въ Бейребу, Вис.

— Великій страйкъ, въ якôмъ бере участь поверхъ 30 тысячь народа, выбухъ въ Бостонѣ, Мас. Страйкують погоничѣ (teamsters), траґарѣ, роботники зъ корабельныхъ и желѣзничихъ маґазинôвъ, зъ великихъ сторôвъ и рôжнѝ послугачѣ. Всѣ они майже належать до »Сентральнои Юніи роботничои« и домагають ся пôдвысшеня платнѣ, признаня ихъ орґанізаціи, вôддаленя зъ роботы неюнійныхъ роботникôвъ и т. п. Компаніи, міліонеры и предпріемцѣ не хотять й чути о всѣхъ тыхъ условяхъ, черезъ що страйкъ росте чимъ разъ бôльше. Говорять, що зъ симпатіи для страйкуючихъ покине працю другихъ 50 до 60 тысячь роботниковъ, а тодѣ не лишь въ мѣстѣ, але въ цѣлôй державѣ Масачусецъ устане весь промысловый и торговельный рухъ. Вже теперь страйкъ дае ся въ знаки цѣлôй охрестности, а тамошнѝ панки и паничики змушенѝ робити найчорнѣйшѝ роботы, щобы не голодувати. Послѣднѝ вѣсти доносять, що страйкеры выграли.

— Ґенеральный ґубернаторъ Канады оголосивъ на основѣ 23. артикулу канадійского закона про еміґрацію, що негрошевитымъ еміґрантамъ збороненый вступъ до Канады. Капитанъ корабля, якимъ ѣде еміґрантъ, мусить вручити еміґраційному аґентови таку квоту, якои потрѣбно на першѝ потребы и на часовый прожитокъ еміґранта въ Канадѣ. Въ противнôмъ случаю власти не дозволять еміґрантови высѣсти на сушу. Є се початокъ обмеженя имиґраціи до Канады. Правительство рѣшило ся на такій крокъ пôдъ напоромъ загалу, котрый кривымъ окомъ дивить ся на великій наплывъ чужинцѣвъ.

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

"Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба все·гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру достанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA"
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Черезъ нашу редакцію можна замовляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраевыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

НЕ ЗАБУДЬТЕ!

ПРИГАДУЕМЪ, ЩО ЗЪѢЗДЪ ВСѢХЪ ЧЕСТНЫХЪ РУСКИХЪ СВЯЩЕННИКОВЪ И ДЕЛЕҐАТÔВЪ ВÔДЪ РУСКИХЪ ПАРОХІЙ, БРАТСТВЪ, ОРҐАНІЗАЦІЙ И Т. Д. ВЪ ЦѢЛИ:

1) Заведеня порядку въ нашихъ церковныхъ справахъ;

2) забеспеченя будучности нашôй Рускôй Вѣрѣ и Церкви въ Америцѣ;

3) положеня тамы вмѣшуваню ся чужихъ непрошеныхъ опѣкунôвъ въ нашй церковнй дѣла — вôдбуде ся въ **HARRISBURG, PA. въ Середу дня 26-го лат. Марця, 1902 року.**

Всѣ, що хочуть брати участь въ тôмъ зъѣздѣ, повиннй прибути до Harrisburg, Pa. найпôзнѣйше въ Вôвторокъ 25-ого Марця вечеръ, а въ Середу о пôвъ до осьмои рано, зголоситись въ готелю Russ, заразъ коло Пенсилвенійского дипа Кождый делеґатъ повиненъ принести зъ собою посвѣдчене зъ печаткою тои парохіи, братства або орґанізаціи, котра его посылае.

Въ имени „Товариства Церковныхъ Громадъ въ Сполуч. Державахъ и Канадѣ".
Рада Головна и Рада Духовна.

Заява.

Подае ся отсимъ до публичнои вѣдомости, що о. Ник. Пôдгорецкій зъ припорученя духовнои рады »Тов. рускихъ церков. громадъ въ Сп. Державахъ и Канадѣ«, впровадивъ о. Володимира Нижанковского, дня 9. марта с. р. въ обовязки руского душпастыря въ Troy, N. Y. О. Вол. Нижанковскій походить зъ львôвскои епархіи въ Галичинѣ, приступивъ до нашого товариства, а передъ духовною радою выказавъ ся свѣдоцтвами, що есть дѣйстнымъ рускимъ священникомъ.

Вôдъ товариства руск. церк. громадъ въ Сп. Державахъ и Канадѣ.
о. Ив. Констанкевичь, голова. о. Ст. Макарь, секретарь.

ПРОСИМО присылати чимъ скорше дальнй жертвы на бѣдныхъ рускихъ студентôвъ, що выступили зъ університету у Львовѣ (Галичина), на адресу редакціи „Свободы."
„SVOBODA", Box 418,
OLYPPANT, PA.

Голос з Канади.

У нас тепер в Канаді акциї на Galicians пішли в гору. Досьвід шістьлїтний научив та осьвітив другі народности, що Galicians, се собі теж народ так як і вони, а що часами разить при приході своєю некультурностию, пізнали, що не они, а обставини старокраєві его таким зробили. Зрештою хто без хиб? Народ наш прийшовши до Канади одну сторону добру привіз з собою з тої нашої нещасної Галичини, а се думку, що слїд тяжко працювати на кавалок хлїба. Се гадка здорова одна, котру маловажити не слїд, і за котру тільки честь слїд віддати, тож, як кажу, народи другі, а в особенности Анґлїйці, се знають. Я не богато думаю, помилюсь, як скажу, що наші люде причинились чимало до піднесеня краю в сих пару роках. Однак на жаль мушу і те сказати, що окрім думки про насущний не богато думають більше. Се знова дальші наслідки старокраєвих відносин. Але житє точить ся поволи, поволи стає народ задивлятись на других та хотів би і собі зажити якимось своїм житєм. Але-ж ми Русини якийсь нещастний народ! Наше таке, як того, що був при дорозї — хто не хоче — драпне. Таке і з нами в Канаді. Наші приятелї і тут стають зачинати думати про нас та журитись як би нас справити на таку дорогу, якої як раз сим фальшивим приятелям треба. Отже, слава Богу, маємо двох опікунів дуже ревних, котрі, здає ся, і сорочки не жалували-б здерти, чи то дати нам. Сї опікуни, се православна братія і римо-католики. Одні і другі звуть нас своїми та так стають примащуватись, що аж любо думаючи про таку щиру спілку. Поговорім де-що про перших. Православна братія кинулась в Альберту і тут стає туманити руский народ обіцянками та бачте, що обіцянки лише глупому радість. Кождий з нас повинен собі се добре запамятати, що 100 міліоновий православний народ стогне в тяжкім ярмі неволї. Мужики гинуть з голоду та холоду, а хто ся поважить у сім царстві тьми — коренного право-(криво)-славія слово правди сказати — тюрма та шибениця жде го. Чи ж слїд братам нашим в ярмо неволі на вольній землї лїзти? Батько наш незабутий Тарас Шевченко виспівав і ясно представив се царство тьми, сей рай православний. Отже се би було дуже нерозважне пуститись взад. Щирителї сих думок, се платні аґенти російского царства, котре темноту свою хотїло би по цілім сьвітї розпорошити. Чи ж треба нам йти в православіє, царство самодержавія та тьми? Зважте самі і скажіть слово про се? Моя гадка есть, що нїколи ми не можем статись прихильниками царства тьми. Друге питане що до народа російского. Они нам споріднені, їх лїтература красна, котру слїд нам знати, а пізнавши ю тим більше полюбимо свою. Хто каже, що ми не народ, се тільки ворог наш. Отже про якесь православіє, думаю, у нас канадийских Русинів мови бути не може і не повинно. Тепер розберім друге питане. Французкі католики уже розпростерли свої лапи і уже майже певні суть, що нас мають. Спитаєтесь, щоби їм прийшло з нас, як би ми стались римо-католиками? Гадайте здорові, як хочете, а я се дїло беру чисто бизнесово, тай ви не схочете думати, що они тільки за душу будуть дбати не збираючи мамони-грошей. Отже я так рахую, що наших есть понад 30.000. — Єсли-б тільки по 2000 на одного езуїту почислити, так буде їх 15. Нехай їм одна душа принесе пересічно по $1 на рік, значить 30.000 річного приходу до їх кишенї. Се тільки тепер, а що опісля, як буде 200.000 народу? З чого же они заключають, що ми усї їх? Я вам на се відповім. Ми не сказали що ми уже римо-католики, хрань Боже ві, але ми їм більше як сказали, босьмо дали факти до рук. От як. Народ наш з краю не приніс жадного досьвіду в питаню релїгійнім. Свій він був і усе на поклик був під рукою. Друга річ сталась тут. Забракло своїх, сейчас розлїзлись між наших римо-католицкі місіонери, а народ не чуючи, не понимаючи згуби власної, яка го жде через приниманє їх для треб церковних, нїяко самохіть попав в їх лаби. Они сейчас кожду роботу на папір і вийшло з фактів, які в руках держать, що на 15.000 в Манїтобі ледво чи найдесь 2000 Русинів. Се смутно, бо чи найде ся 2000 Русинів латиньского обряду, до котрих не кладем претенсий, (о сім сумніваємось), однак на жаль и на нашу ганьбу мушу сказати, що по фактам они праві. Перша річ, думаю, для нас важна була би, не приймати їх абсолютно до треб церковних, не жадати їх, се средство найкористнїйше було би для нас. Хто конечно уже хотїв би се учинити, має заявити, що він тільки з конечности се робить, а він есть Русин, не маючий нїчо спільного з римскими попами. Дїло, як тепер іде, виходить зовсїм ясно, що цїлковита заглада нашої народности висить. Про Бога, як, спитаєте, се може статись, чиж нас Русинів можуть з'їсти? Я скажу: так, але дуже поволи і з вирахованем поступуючи з нами. Дїло в тім, що з одної сторони се хитрі, образовані, з'орґанїзовані попи французко-римскі, а з другої народ наш без жадної орґанїзаций, чуючий ся круглим сиротою на широкій та вольній земли Канади. Наколи наші непрошені опікуни оглянулись за сторонниками, міркуючи, що в них побіда, найшли їх в попах говорячих польскою та німецкою мовою, римо кат. визнаня. Отже робота, як бачите, так веде ся до тепер. Має французкий епископ в Ст. Боніфас кількох спритних місіонерів, польскою бесідою говорячих, котрі шнирять по між наших. На сїм ще не конець. Епископи едмонтонский і ст.-боніфаский поінформовані своїми місіонерами, що якась горсточка найде ся по кождій кольонії, котра в своїй »безбожности« відганяє їх від себе, урадили, що слїд їм котромусь удатись до Галичини і поінформуватись, що це таке Русини греко-кат. обряду. Конечно, що наші обставини церковні в Галичинї теперішні суть пожалованя гідні. На престолї митрополичім сидить польский шляхтич, духа римско езуїтского і сей чоловік не то. що дав інформаций в некористь нашу, але ще певно приобіцяв так дїлати, як они, се є епископи римско-французкі, зажадають. Доводом сказаного есть висланий метрополитою галицким о. Жолдак. Се езуїт римского духа, говорячий нашою мовою. Тепер їздить він по наших осадах, нюхає, дїлає по вказівкам тутешних епископів, а народ бідний одурений ним, думає, що видить перед собою пастиря такого, як єму треба. Усюда голосить, що то усе одно, чи римский піп, чи греко-кат., удавайтесь до них, а сею дорогою тілько будете спасені. Вінчати каже о. Жолдак, не маю часу, йдіть до ojca Kulawego, то усе одно. те саме про другі треби.

Як самі бачите, братя Русини, не далеко від того нам, що приготовляють поволи, але певно — загладу для Русинів. Поволи впроваджують нас в римский обрядок, дадуть нам школи релїгійні, де для лучшого збаламученя по троха польского язика і назвуть нас łacinnikami, коронковими та шкаплержними. Дїло Жолдака та других братцїщків поорґанїзовати церкви та записати на епископа, котрий знова усе в Рим передає, а усе це дїло буде ad majorem Dei gloriam (для більшої хвали божої). Народ, як народ, наче мухи в улію, лише більше крику тай богато з них не міркує, які чорні хмари над ними зависли.

Як спімнув'ем, що на кождій осаді найде ся купка »безбожників«, котра гонить Кулявих, Жолдаків та їм подібних від себе, понимаючи уже яснїйше, що се таке ці опікуни, ширококрисих капелюхів носителї. Сї власне »безбожники«, як слїд понимаючи сю справу, стають їм на перешкодї і як уміють боронять, поки та борба не обмерзне і поки не улягнуть. Дайте їм правдивих наших народних сьвященників, они перші будуть до сего дїла.

Отже я, як бачите, старав ся представити наше положене теперішне в Канаді яко народа, котрий би повинен мати претенсию до самостійности на земли вольній, де кождому стоїть вольна дорога до сего скарбу дорогого для кождого сьвідомого чоловіка — свобода!!

Як сказав'ем, що я одиниця нїчо не становлю. Може хто знає лучше, або ліпші средства має до запереченя нашої відрубности народної. Думаю, що кождий з нас повинен над тим застановитись. Поки що моя гадка така: ми єсьмо Малорусинами, народ відрубний від московского та польского, не маючий нїчо спільного з право-(криво)-славієм і з римо-католицизмом. Першим дїлом нашим було би на кождій кольонії скликати віче і прилюдно 1) заявити нашу відрубність, 2) з'орґанїзовати руско народну самостійну церкву. Для переведеня сего дїла завізвати що найменше трох щиро-народних сьвященників, котрі прибравши до себе сьвітских людей, утворили би комітет народний і ввели в дїло бажаня народу. Церкви повинні бути лише власностию тої громади, котра удержує і творить громаду. Віча повинні ухвалити видаване народно-рускої часописи, котра би стояла на сторожи наших прав і стерегла інтереса канадийских Русинів. От які я позволяю собі зробити уваги, піддаючи під зрілу розвагу усїх канадийских Русинів.

Кирило Ґеник.

Дописи.

13. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

Кроваві розрухи в Триєсті.

Сим разом пишу про те, що в Австриї найбільшою злобою дня, про що заговорив майже цїлий сьвіт.

А сею страшною злобою дня є факт, що теперішнє австрийске правительство має на совісти 15 убитих людей, котрі переважно зовсїм невинно віддали житє підчас розрухів в Триєстї, котрі погибли від куль з оружя австрийского війска, може навіть із рук своїх свояків...

А зачало ся воно з отсего:

Перед трьома тиждними застрайкувало 200 палячів австрийского корабельного товариства Lloyd в Триєстї, домагаючи ся скороченя часу працї в пристани і усуненя стїсняючих та непотрібних постанов про нічну сторожу. І хоч опісля, коли вже прийшло до розрухів, коли вже впали кроваві жертви, сам намістник ґр. Ґоес (сей пан був перед тим намістником на Буковинї, де відносив ся ворожо до Русинів!) признав, що домаганя палячів були дуже умірковані та вповнї оправдані, то Lloyd таки не узгляднив їх, а приняв до роботи заграничних палячів. Але робітники — завдяки социяльно-демократичній партийній орґанїзациї, се вже не та маса, котрій перший-ліпший кровопійця може їздити безкарно по носї. За кривду палячів постояли всї прочі робітники Триєсту, і 14. с. м. настав у Триєстї загальний страйк.

Аж тепер „сильні сьвіта сего" побачили наглядно, які вони слабі, які нужденні супротив сьвідомого, з'орґанїзованого робучого народа. Всякі роботи в містї перервались, ґазове сьвітло перестало присьвічувати панам до забав, а навіть не стало що їсти.

Коли настане страйк, тодї, очевидно, уми робітників зворушені, бо-ж загрожена доля їх і їх родин, бо ж тут ходить о се, аби їх дїти з голоду не померли. Робітники сходять ся на збори, радять над своїм положенем, застановляють ся, як поступати, аби виграти війну з могучим ворогом.

Так було і в Триєстї. Були там робітничі збори, були громади людий по вулицях... Та на нещастє австрийска полїция всюди однака, всюди вона не любить, аби люде збирали ся. Панам можна робити крики, коли підпиті вертають над раном із домів пїятики, гри в карти та розпусти, але людям не вільно зійти ся та порадити ся над своєю долею. І полїция зачала розганяти товпи людий. А коли з поважних робітничих зборів тисячі народа двигнули ся в походї до міста, вступило їм дорогу військo. Товпу обхопило роз'ярене. І зовсїм справедливо. Чи на те простий народ платить тяжкий податок крови, дає свої дїти на 3 роки в тяжку військову службу, аби ті дїти йшли опісля на своїх рідних із шаблями та баґнетами, коли ходить о поліпшене чорної робітничої долї?! Товпа, спровокована військом, відповіла камінєм. Війско почало стріляти. Почалось замішане, чи навіть бунт — Aufruhr, як каже урядова Wiener Zeitung. Через два дни панували розрухи, а війско і полїция позваляли собі через весь той час стріляти й арештувати. Не обійшло ся очевидно й без над'ужить, бо з розрухів скористали товпи бездомного, незанятого пролєтарияту, аби „хоч раз в житю наситити ся".

Між тим полюбовний суд, вибраний в справі страйку палячів Lloyd-а, оголосив порішенє справи, прихильне для робітників. Се успокоїло уми. Робітники почали вертати до працї.

Тільки біда, що були убиті, що були ранені, що намістник зовсїм скомпромітував ся. А власть не може за нїяку цїну бути скомпромітована, бо-ж „всяка власть від Бога походить"!... Треба було конче щось придумати, що оправдало би поступоване власти. І тому вже по всїм заведено в Триєстї стан облоги, аби показати, що небезпечеьство було дійстно велике, спроводжено ката з Відня...

Отся справа відбилась і в парляментї. Коли лиш настали розрухи, поїхав до Триєсту сейчас социяльно-демократичний посол д-р Елленбоґен, а на підставі його інформаций вніс його товариш Перперсторфер нагле внесене з жаданем: 1) заряджена острого слїдства, 2) потягненя винних до одвічальности, 3) предложеня парляментови результатів слїдства. Отсе внесене принято. Опісля, коли правительство внесло до парляменту предложенє про виімковий стан, посол д-р Елленбоґен в довгій промові виказував вину правительства в цїлій справі, остаточно вибрано комісию з 37 членів (з руских послів увійшов до неї Василь Яворский), котра має заняти ся цїлою справою і до 8 днів зложити справоздане перед парляментом.

Так отже маємо новий доказ любови австрийского правительства до своїх підданих. По баденївских виборах і крови руских хлопів в 1897 р., по „антисемітских" розрухах і крови польских хлопів в 1898 р. маємо Триєст. Ріжниця та, що Галичиною нїхто так не займав ся, як Триєстом. Але кров і тут і там ллєла ся, ллєла ся зовсїм невинно і впаде вона, певне впаде на верховодів Австриї, а мари побитих будуть опирями для Австриї — гнобительки своїх горожан.

24 Лютого, 1902 р. М. Л.

З Streator, Ill.

Нас есть гев понад 100 фамилий, але що ж кед май же вшитки служать чужим богам: айриским, нїмецким, словеньским а не свому. Правда, заходжають до нас часом панове превелебні особливо коло Великодня, бо знають, що тогди дащо дірвуть, та кажуть, же то шіцко едно як Руснак так і римо-католик, ай щоби Русини ходили до косцела. Так нас учили о. Сатала, як ми мали мітинґ, хоч Русини казали, же не підуть до косцела, бо католики ся з них сьміють, як видять, що Русин ся молить з руской книжки. Пак о. Сатала пристали ходити гев за $25.00 на місяць, але хрестити або ховати хибаль за других 25 д., бо они знали, же і клебанови треба на бунду... І так ся кождий розійшов. Тот мітинґ був минувшого лїта; то так нас превелебні обертають на рубе. А „А. Р. Вістник" все кричить, що має найвекшу руску орґанїзацию і що лем в тій орґанїзациї ся захранить руска народность, руский язик, руска віра і восточний обряд. Уж видиме до тот руский язик і віра тай восточний обряд. Прийди „Вістнику" і посмотр де наших 100 фамилій. Они гварять, що они не уніяти а католики, бо унія лем мост, а гев моста уж не треба, бо 100 фамилій уж за мостом. Уж о. Саталови виповіли отсаль а церков стоїть на католицким бискупі та чути, що якийсь католицкий клебан має тут прийти засїсти до ней і на латиньский обряд обернути. Час уж нам очи отворити і не кормити ворогів нашом працом. „Соєдинеціє" має бути для Русинів, а не видават нич на рускім язицї лем на словацким. Гев є братство, а в нїм лем зо 4 католики, а решта Русини (понад 40), а нихто не достав руский календар ани влони ани тепер — ани новини; кажуть, що може Katolicka Jednota буде видавати по руски новини і календари. Так роблять з Іванів — Jankov. То є вшитко істинна правда. Оно так висмотрят як би „А. Р. Вістник" ани хвостом не стояв о Русинів, але хотїв вшитких Русинів потровити. Як так дальше буде, то пропаде руска мова а з нею і ми пропадеме. Я ей хоц лем еще тогди виджу, як „Свободу" достану. Ми були би гев ся нерозстрясли, кед би ми мали доброго духовника, котрий би стояв о народ і мали свою руску церков. — Робота тут іде добре, $1.50 найменша платня на верху, а $2.10 в майнах на 8 годин. Варта би дацо і на студентів дати. але я тепер без цента, бо купив'ем дім і мушу виплачати.

П. Збіглей.

З Gonor, Man., Canada.

В нас Русинів є 50 фамилій, а православних до 70 фамилий. Наші Русини заґаздувались досить добре і мають по кількынайцять штук рогатої худоби а богатші мають і по пару коней, але більша часть обходить ся при волах. Ті, що мають конї, то возять дрова на продаж до Винипеґ (14 миль від нас) і там зробили собі межи жидами на улици Кінґ торговицю та продають жидам дерево за півдармо, через що стали у Анґликів дуже підлими. В Ґонорі зачали будувати церков, поставили 4 стїни і дах побили ґонтами, а 24. м. м. вибрались по колекті між Меновітів. До сего часу зібрали 150 долярів і є надія, що церков буде невдовзї скінчена. А тепер ксьондз Кулявий заробляє в Русинів добрі гроші. За шлюби бере 10 до 12 долярів, а звінчав 15 пар а 16 та розійшла ся. А було то так. Що одна родина, що тут живе, хотїла женити свого 17 лїтного сина, ну і знайшли єму дївчину в Винипеґу. Понесли на заповіди до Кулявого, заплатили 12 долярів. Родичі молодого зачали старатись на весїлє, баби коровай упекли, есть виска і пиво, словом все, що лиш хочеш. Пішов тато з сином до Винипеґ за дївчиною, а дївчини нема. Допера родичі молодої кажуть, що она тому утїкла, бо молодий не справив її перстеня за 8 долярів. Ось і маєш. І чи се не глупота таке виробляти — але не дармо кажуть, яке їхало таке здибало.

Ів Романів.

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Председатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касіерь:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack Co.

В місяцю Февруару с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слідуючі нові члени:

ELEONOR, PA.

	Число в гол. книзі:
Кец Федор	1775
„ Антін	1776

ALLEGHENY, PA.
Бр. Усп Пр Богородиці.

Вархоляк Василь	2412
Розенбайбер Леон	2412
Кіт Петро	2413
Олексяк Ізидор	2413
Бурко Іван, (стар.)	2414
Палиця Іван	2414
Завойский Александер	2415
Кіт Іван	2415
Буряк Михайло	2416
Войтович Микола	2416
Берлях Митро	2417
„ Нестор	2417
Колодійчик Михайло	2418
Буряк Кость	2418
Бурко Іван	2419
Берлях Петро	2419
Черпик Іосиф	2420

Приступила також нові брацтва з Pittsburg і Carnegie, Pa. котрі будуть оголошені в слідуючих числах „Свободи“.

Д. Пирч, секретар

Квіт

па тристо доларôвъ ($300.00), котрû я нисше пôдписана отримала зъ касы „Р. Н Союза“ яко половину посмертнои запомоги по моимъ бл. п. мужу Михайлу Ющаку. За скоре выплачене складаю урядови „Р. Н. Союза“ щиру подяку.

Джерзи Сити, Н. Дз. 21. Лютого, 1902.

Анна Ющакъ.

СВѢДКИ: Марво Гониѣъ. Дионизій Голодъ.

ПОСМЕРТНІ † ВІСТИ.

Андрей Станислав, родом з Котербаха, спишскої столиці, Угорщина, самотний, літ 27, чл. „Р. Н. Союза“ ч. гол. кн. 2098, помер дня 8-го марта, 1902. в Trauger, Pa.

Вічная єму память!

НОВИНКИ.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ.

З Ramey. Pa

Василь Свеулич	$1 00
Никита Джмиляк	50
Андрій Маруцак	50
Николай Олекса	50
Василь Цап	40
Гаврил Ниш	25
Михаіл Барна	25
Николай Лазорищак	25
Прокоп Пляскоњ	25
Ваньо Гурий	25
Семан Іромущак	25
Андрій Червеняк	25
Федор Шугяк	25
Михаіл Кордіяк	25
Юстин Крегель	25
Михаіл Панюта	25
Михаіл Коваль	25
Федко Данко	25
Павло Гурий	25
Іван Башик	25
Панько Гочевский	25
Янко Джвір	25
Лесьо Іванців	25
Andro Javorsky	25
Михаіл Русин	25
Семко Кочур	25
Іеорг Баранов	25
Марія Мойсей	25
Гр. Цяокевич	10
Лесь Копча	10
Гр. Іванців	10
Мих. Митерко	10
Гр. Хомич	10
Марія Шулік	10
Марія Іромущак	6
Марія Олекса	5
Прочі дрібнищи	37
Никол Іванців	10
Гр. К Цвайло	3.00
Разом	$12.83

З Yonkers, N. Y.

Ав. Телеп	50
Иван Ґузии	50
Селв. Петришин	25
Ст. Олеиик	25
Ст. Свист	25
Вас. Гузи	25
Кирило Ковальчик	10
Анна Ковтко	10
Гарас. Палюх	10
Мар Хома	50
С. Цюрик	10
Мар Петришин	25
Ив. Слота	10
Амро. Дурняк	20
Аф. Дубинскй	25
Захар Федорчак	25
Тит Дубец	25
Пет. Момот	15
Стеф. Цар	50
Василь Цеплий	25
Михаіл Гоц	1 00
Григорий Фуджак	1 00
Иван Павинчак	50
Иван Сабат	1.00
Анд. Драґан	1.00
Стеф. Радко	1.00
Осиф Вариха	1.00
Братство св. Арх Михаіла даровало	10 00
Разом	$21.60

Збиранем занимались п.п А Телеп і І. Ґузий, за що їм належить ся велике признане.

Іван Михневич, Oil City, Pa.	40
Попередно зложено	690.90
Разомъ	$725.73

— **Землетрясене** по разъ другій навѣстило закавказкій край (Росія) и позбавило даху надъ головою десятки тысячь жителѣвъ Пôдчасъ первого землетрясеня, о котрôмъ мы недавно доносили, въ мѣстѣ Шемеша и охрестности завалило ся 4000 домôвъ, а погибло 200 осôбъ. Дня 13. с. м. донесли телеґрамы зъ Царгороду, що се друге землетрясене дало ся чути такожь по всѣй Малôй Азіи. Мѣсточко Ченмурі въ повѣтѣ Костемуні знищило оно до самыхъ основъ Чотыри осôбы погибло, сотки иншихъ покалѣчений.

— **Страшнû** бурѣ и гураґаны скаженѣли дня 12. с. м. въ стейтѣ Луизіяна и Мисисипи. Около 150 будинкôвъ знищений бурею, 50 людей потеряло житє, а калѣцтва є що не мѣра. Въ мѣсточку Кейсъ заваливъ гураґанъ величезный костелъ и школу, а въ говѣтѣ Мантґамери похоронивъ въ звалищахъ дому 4 особы.

— **Въ** Ключевѣ великомъ (повѣта коломыйского, Галичина) згорѣла крыша на хатѣ Михайла Бабюка, котрый пôдъ ту пору бувъ самъ дома и спавъ такъ твердо, що по угашеню пожежѣ, найшли его въ хатѣ безъ житя. Мабуть удусивъ ся дымомъ.

— **Вôдрѣзане** косы яко педаґоґічне средство — чи не дотепъ? Въ Ростовѣ надъ Дономъ ставала передъ судомъ учителька, обжалувана родичами однои зъ учениць за те, що учителька замѣсть покарати дѣвчину звычайными шкôльными способами, обтяла ѣй косу. Судъ... увольнивъ учительку, але шкôльна власть перенесла ѣи до мужеской школы, имовѣрно тому, бо хлопцѣ не носять косъ...

— **Около** 1000 коронъ готôвкою укравъ хтось зъ касы повѣтового суду въ Золотôмъ потоцѣ (Галичина) Грошѣ зложенû були не въ огнетревалôй касѣ, лише въ звычайнôй деревлянôй скрини, що злодѣеви заощадило працѣ.

— **Поверхъ** 1000 робôтникôвъ зъ копальнѣ Natalie въ Шамокинъ, Па. застрайкувало, домагаючись двотыждневыхъ выплатъ (пейды).

— **Вызначный** політикъ и бувшій ґубернаторъ державы Илинойсъ, Джанъ П. Альтґельдъ, погибъ оногды траґічною смертію. Въ мѣстѣ Джолістъ, Ил. вôдбуло ся велике вѣче въ хосенъ Буровъ, на котрôмъ промовлявъ и Альтґельдъ. При конци своеи промовы, ораторъ бувъ раженый, упавъ передъ многочисленною публикою и въ невдовзѣ потôмъ сконавъ. На похвалу покôйного треба сказати, що бувъ щирымъ пріятелемъ Буровъ и зъ дорогои душѣ хотѣвъ имъ помочи.

— **Величезну** жилу желѣзнои руды, грубу на 70 стôпъ а довгу на 6 миль, вôдкрыли близь горы Ліонъ въ державѣ Ню Йоркъ Знатоки твердять, що нововôдкрытû поклады належать до найбогатшихъ въ свѣтѣ.

— **По** московски! Въ московскôмъ мѣстѣ Царицинѣ надъ Волгою колькохъ богатыхъ купцѣвъ запросило двапайцять замужныхъ жѣнокъ на проѣздку санками. По прогульцѣ заѣхало цѣле товариство до первоpядного ресторану на перекуску. серbegъ якои подано жѣнкамъ въ ѣдѣ, чи въ напою усыпляюче средство, вôдъ якого они небавомъ мертвецки поснули. У снѣ розобрали ихъ царицыньскû горожане до євиного костюму и забравши зъ собою увесь ихъ одягъ и бѣле, вынесли ся та ще ѝ повѣдомили мужôвъ, въ якомъ станѣ находять ся ихъ жѣнки. Нѣкому не треба змальовувати сценъ. якû вôдбули ся, коли обуренû мужѣ найшли своихъ жѣнокъ въ такôй ситуаціи, анѣ безмежного стыду такъ по варварски зневажленыхъ женщинъ. Чи се не зразокъ тои »высшои культуры«, яку на-силу ракй-бъ намъ накинути нашû москвофілы?

— **Маґазины** и фабрика пороху въ Кікокъ, Айова, вылетѣли оногды въ воздухъ наслѣдкомъ експльозіи. Вybухъ ушкодивъ всѣ сусѣднû будынки, забивъ двохъ а покалѣчивъ трехъ людей. Шкоду обчисляють на 75 тысячь доларôвъ.

— **Бунтъ** Индіянôвъ прибирае грôзну поставу въ околиці хрестности Форта Джоржа, Б. К. Канадійске правительство выслало вôйско на мѣсце розрухôвъ.

— **Російска** поліція увязнила въ Кременци на Волини двохъ фальшôвникôвъ золотыхъ рублѣвъ: батька и сына. При ихъ арештованю найдено готовыхъ грошей на 25.000 рублѣвъ въ золотѣ.

— **Молода** дѣвчина забила въ селѣ Ваислѣ фечейрскои стол. на Угорщинѣ свого вôтця, Ивана Вирага, а опôсля хотѣла забити ѝ матѣръ, але та вспѣла вôдобрати вôдъ неи топоръ и тымъ уратувала ся. Дѣвчина допустила ся сего въ нападѣ божеволя.

— **Холера** появила ся въ святôмъ турецкôмъ мѣстѣ Мединѣ. Доси сконстатовано мѣжь 6 гомольцями и путниками 110 случаѣвъ смерти и колька сотъ занедужаня.

— **На** рѣцѣ Кантонъ, недалеко мѣста тои самои назвы, въ Китаю розбило ся два паровцѣ. переповненû пасажирами, при чôмъ утонуло ся 150 осôбъ. Паровцями тыми ѣхали самû Китайцѣ и Японцѣ.

— **Коли** жидъ обманить »ґоя«, то ще можна зрозумѣти. Коли жидъ оциганить жида, то также дасть ся поняти. Але коли оденъ жидъ скаже другому: Чуешь ты, въ Санъ Франціско, Кал. померъ мôй своякъ, Горовицъ, що бувъ тамъ католицкимъ епископомъ, и лишивъ менѣ въ спадщинѣ великій маетокъ; я тобѣ за дешевû грошѣ вôдступлю той маетокъ, а ты вôдберешь собѣ цѣлый — то се хиба вже высшій степень обманьства. Жертвою такого обманьства мало що не ставъ ся купець въ Будапештѣ, Арнольдъ Горовицъ, котрый вôдъ адвокатôвъ изъ Сянока (Галичина) доставъ листъ, що они въ имени спадкоемцѣвъ »епископа« Горовица хотѣли бы ему спродати спадщину. Горовицъ не давъ ся зловити а доходжене показало, що цѣла справа зъ »епископомъ Горовицомъ«, то чисте обманьство.

— **Сильный** вѣтеръ перевернувъ на рѣцѣ Мисисипи корабель „Провіденсъ“. Се нещасте стало ся пониз ше мѣста Мемфісъ, Тен. дня 12. с. м. Перевернеиый корабель сейчасъ пôрнувъ, на слѣдкомъ чого зъ 30. людей, що везли ся на ньому, лише 9. вспѣли уратувати свое житє. Прочû потопили ся.

— **Корабельне** товариство морскои плавбы »Кенердъ« будуе два кораблѣ, котрыми зъ Америки до Европы буде ѣхати ся лише 4½ добы. Новû кораблѣ будуть мати 700 стôпъ довжины, силу 48,000 коней и скорôсть 25 узлôвъ на годину. Доси найбôльшій пасажирскій корабель мае нѣмецке товариство »Гамбурґъ-Америка Лайнъ.« Є нимъ »Дайтшляндъ«, котрый мае силу 35,000 коней и робить 23 узлôвъ на годину.

— **Почтову** торбу зъ листами украли невыслѣдженû доси злодѣѣ зъ почтового уряду въ Йонґстовнъ, О. Въ торбѣ було мѣжь иншими чекôвъ и облиґацій на 20 тысячь доларôвъ, котрû посылала »Американъ Стілъ Гупъ Ко.« Порожну торбу найшли въ одномъ зъ товаровыхъ ваґонôвъ на желѣзници, а по злодѣяхъ и слѣдъ загибъ.

— **Послѣдный** ветеранъ зъ 1812 р., котрый бравъ участь въ вôйнѣ за независимôсть Сп. Державъ, жіе ще въ Евъ, повѣта Онейда, Н. Й. Є нимъ Гіремъ Кронкъ, що саме сего мѣсяця святкуе свои 102-лѣтнû уродины. Президентъ Рузвелтъ пôдписавъ на дняхъ білъ, на основѣ котрого старенькій ветеранъ буде до смерти побирати 600 доларôвъ рôчнои пенсіи.

— **Банкъ** въ Тавивілъ, Па. потерявъ минувшого тыждня майже всю готôвку, що була въ его касѣ. Сю медвежу прислугу зробили ему незвѣстнû злодѣѣ, котрû въ ночи зъ середы на четверъ, выважили дверѣ банкового будинку, розбили касу динамітомъ и забрали зъ неи 8.000 доларôвъ.

— **Пôдозрѣвали,** недоказали и зробили смерть. Такъ дѣе ся частенько мѣжь людьми (не въ середущôй Африцѣ, сохрани Господи!) въ полудневыхъ стейтахъ Сп. Державъ. Въ Форменъ, Арк. злинчовано въ ночи минувшого понедѣлка якогось нещасного мурина, котрого пôдозрѣвали, що »гадавъ« зневажити бѣлу женщину. Чи не смѣхъ?

— **Д-р Юліян Чупка,** адвокат в повіті Люзорн. зістав заіменований рескриптом ґубернатора стану Пенсилвенії з дня 10. Марта с. р. нотаріусом публичним з справом відбираня присяг на повисший повіт. Є се перший Русин, котрий зістав адвокатом і нотаріусом американьским в Пенсильвенії. Другий Русин адвокат є п. Янович в Чікаґо, Ил.

— **В** Duck Lake, Sask., (Канада) появилась корôста і много людей умирае на неї особливо дітий так, що аж школу замкнули. Одна жінка положилась вечер здорова до ліжка, а о 1-ій попівночи так тяжко захорiла, що здавалось вже завмерла. Але при помочи доктора якось назад прийшла до себе. Доктор казав, що мала за богато сала коло серця. Вже 7 день в нас дуже тепло, сонце гріє, сніг стопив ся, мабуть весна до нас загостить.

Вар Катеринич.

— **П. Н. Сулятицкий** з Ethelbert (Канада) пише нам що Кулявий і другі католицкі попи заказують людям читати „Свободу“ та, що є такі хруні, котрі сего слухають... А з церквою вже поділились. Сторонники кулявого не хотіли пустити о. Закл. до церкви — отже мусіли сплатити церков тим людям, що не хотять французкої опіки.

— **Рѣзника** Б. Кентера въ Пасейкъ, Н. Дж. застрѣливъ тамошныи рôбôтникъ Петро Гермія за те, що не хотѣвъ ему дати мяса на книжку. Убійника увязнено.

— **В** Stuartburn, Man., Канада, Йос. Саламан так побив сильно свою жінку 23. Февр., що она на другий день рано померла. Саламан признав ся до вини і мабуть буде караний смертію.

Т. Вахна.

— **Моя** теперѣшна адреса есть: Rev. W. Nizankowsky, 72 River Str., TROY. N. Y.

Руско-американьска народна пісня.

Будь здорова Галичино, ти наш рідний краю,
Через жиди, вражі ляхи, я тя покидаю.
Бо ті жиди, вражі ляхи так нас проганяють,
Вже остатний кусень хліба з рук нам видирають.
Наші віти при податках гроші забирають,
Поділять ся з писарами, нічого не дбають.
Пан староста хотяй знае, того не зборонить,
Сихмистратор йде до хати, корову вигонить.
Сихмистратор йде до хати ґрабит за податок,
Хоць хлоп каже, що заплатив, він каже: дода ок.
А дідичі за роботу не хочуть платити:
Хлоп пияниця, хлоп нероба, не хоче робити!
А жидівскі поцесори ідуть за панами,
То найгірши вже огидно поступають з нами.
А ви хлопці, милі братя, часу не марнуйти
Як їм стичок(?) не поможе, то їх збойкотуйте
Тай заберіть свое шмате, в Канаду ванд руйте.
А ксьонз каже: дурний хлопе лихо мамі твоі,
Даеш хліба, даеш гроші, клади ми покоі.
Будемо ми в Галичину листи посилали,
Щоби віти до Канади всі поприїжджали.
Щоби віти приїхали тай їх молодиці,
Та щоб они там не пили люцкої кровиці.
В Галичині сего року Польща-сь розгуляла,
Напосілась на Русинів, щоб їх придоптала.
Порадились учиники дали собі руку,
Поїхали аж до Відня кінчити науку.
Тож їх батьки мають тягар, мусять докінчити,
30 риньских за станцию місячно платити.
Припімни си милий брате на тую пригоду
Та як тебе тая Польща вигнала за воду,
Розваж добре ти Русине нинішної днини,
Як они кров твою ссали і є твої дитини.
Скоро бись хтів в Галичині варстат заложити,
То бись мусів старостови аркушок платити.
Ти вже забив, милий брате, за галицку муку,
Ще й в Канаді. в вольнім краю. подаеш їм руку?
А ми братя, ми Русини, купи ся трамаймо,
Сеї пісні »Мир вам Братя« собі заспіваймо.

Павло Федорків,
Beaver Creek, Alta, Canada.

ВСЯЧИНА.

Якъ хто умирае?

Цѣсарѣ и князѣ сходять зъ трону; судіѣ и прокураторы зôстають вôзвани на судъ божій; адвокаты и бесѣдники замовкають на все; реенты и потарѣ сповняють остаточный актъ смертельный; трубачѣ, клярнетисты и флетисты выдають остаточный вôддыхъ, великû и малû жиды переходять на лоно Авраама; купцѣ, банкери, числять ся зъ послѣдною мінутою; подорожнû и путники кôнчатъ свою земну вандрôвку; властителѣ домôвъ переносять ся до вѣчности; довжники сплачують довгъ... натурѣ; піяки прощають ся на все зъ... келишкомъ; акторы и комедіянты вôдграють послѣдну ролю; убогû переносять ся до лѣпшого житя; запалячамъ лямпъ житє гасне; учителѣ силябизують послѣднû буквы; редакторѣ выдають послѣдный нумеръ... житє; майнеры идуть въ послѣдне пôдъ землю, а фірманы и кондукторы ѣдуть въ незнанû свѣты...

— **Точнû** обчисленя доказали, що на вôйнѣ треба выстрѣляти 3000 до 10.000 патронôвъ, заки поляже оденъ чоловѣкъ.

Китайска чемність.

Китайці є незвичайно чемні, а проявляе ся се навіть в зносинах редакторів з дописувателями. Редактор в Китаю не може відповісти пр.: „На жаль, задля недостатку місця не можемо помістити вашої статї і т. д.“ Се була би в китайскім значіню крайна обида. Китайский редактор відповідае так: „Славний брате сонця і місяця! Глянь на свого слугу, котрий повзае ся у твоїх ніг, цілуе землю перед тобою і благае тя о милосерде: жити і говорити. Ми перечитали твою рукопись з одушевленем. Присягаемо на порохи наших предків, що ніколи, що ми читали так знаменитої статі. Єсли би ми еї напечатали, то цісар приказав би нам уживати еї яко взору і ми не могли би вже ніколи напечатати щось, що не могло дорівняти твоїй статї. Отже ми мусіли би ждати з 10.000 літ, поки хтось не напише такої другої статї. Лише тому відсилаемо тобі рукопись і перепрашуемо по 10.000 разів. Глань, моя рука при моїх ногах, я слуга твій.

№ 25

— Въ Лондонѣ жіе 1500 родинъ котрû зовуть ся Смитами, 950 Джансôвъ, 700 Бравнôвъ, и 2530 родинъ Рабинсонôвъ.

Выдатки на вôйско.

Австрійске,, Товариство приятельникôвъ мира“ опублікувало статистичный выказъ, на основѣ котрого выдатки на вôйско по бôльшихъ европейскихъ державахъ въ 1890 представляли ся ось якъ: въ Россіи 1.291 міліонôвъ франкôвъ (франкъ значить менше-бôльше ⅕ доляра), въ Нѣмеччинѣ 969, Франціи 87[...], Австріи 478. Италіи 380, Испаніи 171, Швеціи и Норвеґіи 108, въ Анґліи 1.840 міліонôвъ франкôвъ. Коли до того додамо ще вôдсотки позичокъ, затягненыхъ, въ наслѣдокъ вôйны або уоружень, то одержимо суму 11.707.653.100 франкôвъ або половину цѣлого доходу Европы. Кôлько би то за тû грошû можна було основати просвѣтныхъ и добродѣйныхъ заведень! А такъ нужда, здирство, темнота, бо всѣ засобы гроша пожирае вôйско, пôдпоры царôвъ, панôвъ, и всякого гнету тай пазадництва.

— **Скорôсть** поспѣшныхъ поѣздôвъ зелѣзничихъ въ рôзныхъ краяхъ представляе ся въ слѣдуючій спосôбъ: У Франціи на годину 93,[...] км., въ Анґліи 87,7 км., въ Нѣмеччинѣ 82,7 км., въ Бельґіи 79,6 км въ Голяндіи 75,7 км., въ Австро-Угорщинѣ 73,2 км., въ Россіи 61,[...] км., въ Даніи 57,8 км., въ Туреччинѣ 42,0 км., въ Болгаріи 35,0 км., въ Греціи 33,7 км, Си даты зôбрало брукcельске товарищество ґеографічне.

БАТЬКО МЕЧЕ.

Поліеменъ: — Я тобі дамъ, ты смаркатый! Пощо мечешь камѣнцями до скринки?

Хлопчина: — Ой не бійте, бо се, присяй Богу мôй батько мече, не я.

Поліеменъ: — Твôй батько мече? А дежь вôнъ?

Хлопчина: — Єго, ту нема — вôнъ далеко, але чому мене нѣчого лѣпшого не навчивъ?

Ч.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

М. Л. — Від. Нема часу на приватні листи. Дещо найдете в „Свободі“.

Н. С. — Пер. За слова заохоти дякуем.

Р. П. — въ С. С. Мы лише тымъ давали въ дарѣ книжки, котрû прислали передплату за „Свободу“ въ часѣ вôдъ 1-го Новембра до 31-го Децембра 1901 р. Хто заплативъ передъ тымъ або по тôмъ, той не одержавъ книжокъ. Вы платили въ Октобрі.

См. въ К — Всѣ читателѣ мають назначено на адресахъ, доки заплатили за „Свободу.“ Jan 01 значить, що вы заплатили до 1 го януара 1901 р.

— Календарь „Союза" на рôкъ 1902 — се така книжка, котра мае вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакция „Свободы" продае его по 50 центôвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
8 N. Main Str, Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнй папары и повномочія. Jul02

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка
въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него внайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ мае ще найпарад нѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнй склянки доливае.
Є цитара, є и галя
На мітинґи, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у питы!

Гаврінлъ Малиникъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN. PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.
Брати! замовляйте у свого!

Сало! Сало!

Насъ неразъ питали за старе краеве сало, але мы не знали, хто его продае. Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краеве сало продае въ Америцѣ лишь:

GEO. RETIK,
13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.

Є се оденъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Мае красный готель, добру ґросерию и безпечно посылае грошѣ до старого краю.

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —
ВАСИЛЯ ТУРКА
на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжй трунки и добрй цигара. Мае также галю — на весѣля и другй забавы.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого ґатунку, горѣвки доскональй, цигара уже добрй.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичь,
погребникъ, готельникъ, и Livery Stable
— Галя на митинґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

ОДИНОКИМЪ
найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ есть:
ВАСИЛІЙ САРИЧЪ.
517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякй друкарскй працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Онъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що тôлько для братствъ и поодинокихъ людей є потребно.
Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St.
NEW YORK, N. Y.
501

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК)
СПЕЦІЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при породі дізнають особлившої опіки.
Офіс: 3 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA. | Телефон Nr. 1678.

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днѣвъ.

Продае шифкарты такъ тано якъ и компания въ Ню Йорку.

Продае тикеты колѣйовй до Ню Йорку.

Продае правдиву краёву палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.

Задармо потверджуе всякй папери и дае раду, бо есть

Нотарь публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.

M. BOSAK, Jones Str.
OLYPHANT, Pa

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЄКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

званий також хрестомъ Вольта, зістав відкритий кілька літ тому в Австрії, а задля своїх великих прикметъ розповсюдив ся скоро в Німеччині, Франції, Скандинаві, і других европейских краях, где нині уважають его за найсильнійше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діяментовий Хрест лічить руматизм мускулів і суставів, невралгію, болї в цілім тілї, нервовість, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гистерию, параліж, трясене, удар, епілепсію, танець сьв. Віта, пальпітацию, нервовий біль голови, і всї слабости нервового системи. Єго добродійний вплив видно вже по кількох годинах, хотяй часом треба на него ждати кілька сеь.

Коштує долара, при чім ґарантує ся, що принесе стілько користи, що найліпший електричний пояс, що коштує 15 або 25 рази тілько. Ніхто в родині, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, сего найлїпшого средства против слабостям. Пришли долара, а ми пішлемо тобі оплачений оден Електричний Діяментовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, котрих вилічив сей Хрест, суть достаточним доказом его сили. Ось два з них: Малам болї через много літ; тепер есьм здорова. Дім. Елект. Хрест вилічив мене. Кароліна M. Пітерсен, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов Панове: Вже 3 місяці ношу Дім. Електр. Хрест. Давнійше мав я болї в моїх плечах, так що не міг грати на скрипці. Тепер чуюсь зовсім добре. З поважанєм. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72,
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджений. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компании, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00
Заряджае нимъ:
Федько и Колодѣй.

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найліпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, ніклеве викінчене, зреґульовану з письменною Ґаранцією на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну $40 щирозолотій годинці. Всім любителям тої класи годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсїм даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до манкетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнірика 50 ц. і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і коштa експресу з правом безплатного оглядання і відіслання назад на наш кошт єсли не подобають ся. Де пїт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане єще кишенковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ єсли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
готельничій
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебанїи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрй ихъ обдерали и туманили, выпискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, человѣкъ чесный и статочный (що потвердить каждый его знакомый) а все, що есть въ его ґросерни, добре и не дороге. Нѣ ... вона пошле вамъ грошѣ до СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужй не розпивають черева нашою працею.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.
Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґарôвъ
ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОИ СПÔЛКИ
въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добре сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґарôвъ не найдете въ Пенсильвенїи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:
CIGAR MANUFACTUR. CO.
17502 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,
одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованôй цѣнѣ.

Єго офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 125

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрбнй рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае також грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и безпечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способнôсть стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае також свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помôчнй лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Вынаймае также „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMEITER'S
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ каждôмъ часѣ можна достати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій спосôбъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй компаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Выробляе братскй машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.
Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

P. V. OBIECUNAS,
1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнй лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки" вôдъ рускои церкви на „Савт-Сайдъ." — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

B. J. Keogh.

Продае всякй напитки темперенційнй, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНЙ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГЙ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЬ
146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

B. W. Woshner,

Перше-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. мѣжь 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы загдадати:
У Вошнера все дешево
„Суты" въ моднôмъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Ґерантъ, дурный гою!"
Sep19

Одинокій
ПОГРЕБНИКЪ
на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю
M. F. S. Keck.

Тôлько до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и тунѣо обслужить.

ЯКИ БОЛѢЗНИ МОЖУТЪ БЫТИ ВЫЛѢЧЕНИ?
Дивный прогрессъ въ лѣкарской наукѣ.
ДУЖЕ ВАЖНА ВѢСТЬ ДЛЯ ХОРЫХЪ.

О громадномъ прогрессѣ лѣкарской науки свѣдчить той фактъ, що теперь скоро уже всѣ болѣзни можутъ быти вылѣчени. Добре извѣстный **Профессоръ КОЛЛИНСЪ**, который прославился своими открытіями въ дѣлѣ лѣченія людей, съ певностью лѣчитъ слѣдующи болѣзни:

Всяки болѣзни грудей, сердца, очей, желудка, клубовъ, болѣнье головы, простуду, катаръ, запаленье плюцъ (легкихъ), слабосильность, омертвѣнье, корчи, ломоту, вереды, одышку, водянку, ревматизмъ, болѣнье горла и носа, горячку, высыпку на головѣ и на тѣлѣ, пляску св. Вита, запаленье мозгу, несваренье, корчи въ желудку, початки сухоты, ракъ, глисты, хрипоту, тифъ, загу, свербѣнье, раны, опухлину, отеки, ружу, удушье, заворотъ, глухоту, слабый зракъ, кольки въ крижахъ и щѣпанье въ удахъ, всяки тайни и заразительни болѣзни (женски и мужски), неправильность мѣсячныхъ у женщинъ и происходящіи отъ того болѣзни, кровотеченье, бѣли, безплодіе, послѣродовыи болѣзни, болѣзни ятеръ, запаленье крови, падучу болѣзнь, кашель, болѣзни пузыря, высыханье молока, лишаи, нервозность, водобоязнь, выпаданье волосья и многи други, которыхъ за для недостачи мѣста не можна вспомнити тутъ.

Кто хоруе на котору нибудь изъ тѣхъ болѣзней, нехай безъ жадного промедленья пише до **Профессора Коллинса**, и може быти певный, що достане помощь.

Що кажутъ люди про Профессора Коллинса?

Профессоръ Коллинсъ великій благодѣтель людей. Онъ уже тысячи вылѣчилъ и еще многимъ поможе, коли Богъ дастъ ему житья. Для него все одно, що богатый, що бѣдный.
Антонъ Миллеръ.

Мене и двое моихъ дѣтокъ вылѣчивъ Профессоръ Коллинсъ. Кому онъ пошле лѣкарство, той не мае чого боятись, бо напевно буде вылѣченый, коли буде уживати его послѣ приписку. Я въ томъ переконалась.
Вероника Новакъ.

... до смерти буду хвалити и каждому рекомендовати Профессора Коллинса якъ найлучшого лѣкаря. Мене онъ вылѣчилъ отъ такой болѣзни, котру други доктори признали за невылѣчиму.
Андрей Сабо.

Я терпѣлъ три роки на страшный ревматизмъ, а Профессоръ Коллинсъ вылѣчилъ мене за шесть тыждней. АЛЕКСАНДЕРЪ БЕРТКО.

Профессоръ Коллинсъ есть найлѣпшій лѣкарь, котораго я зналъ коли нибудь, бо онъ менѣ помогъ, тогда якъ други докторы только гроши брали отъ мене. Слава ему! М. МИЛЛЕРЪ.

Каждый муситъ дивоватись великимъ успѣхамъ Профессора Коллинса. Що доказалъ уже той названный Профессоръ, того никто не въ силахъ еще доказати. АЛБЕРТЪ КИССЪ.

ВНИМАНІЕ! ВНИМАНІЕ! ВНИМАНІЕ!

Если найдете въ себѣ будь который признакъ болѣзни изъ тѣхъ, що тутъ въ вопросахъ предлагаемъ Вамъ, отвѣтьте на каждый вопросъ словомъ „такъ" або „нѣтъ" и пошлите то на адресъ: **Prof. Collins, New York Medical Institute, 140 West 34th st. New York, City.** Профессоръ Коллинсъ мае таки опытъ и способность, що изъ описанья точно познае всяку болѣзнь и приготовитъ Вамъ лѣкарство, которе Васъ вылѣчитъ.

кашляете?	чи болятъ васъ кости?
блюете?	„ „ плечи?
худнете?	рѣжетъ васъ при мочению?
имѣете уплавы?	воркитъ вамъ въ животѣ?
зле чувствуете себе?	есть ваше тѣло мягкое?
имѣете невральгію?	имѣете болѣзнь матки?
болитъ васъ въ боцѣ?	чи скоро лякаетесь?
„ „ тѣло?	чи часто перестуджуетесь?
болятъ васъ уха?	имѣете воню ій потъ?
имѣете розвольненіе?	имѣете гортань засмегмовану?
чуетеся змученымъ?	имѣете заразли ы слабости?
течетъ вамъ изъ ушей?	чуете зимно въ клубахъ?
имѣете недобрый апетитъ?	чуете пустоту въ головѣ?
печетъ васъ въ горлѣ?	имѣете горячую кровь?
имѣете бѣли уплавы?	имѣете легкую голову?
чуетется пригнобленымъ?	чи чуете себе роспаленнымъ?
имѣете слабый зракъ?	маете камѣнчики въ мочи?
имѣете короткій отдыхъ?	чувствуете себе соннымъ?
болитъ васъ по ѣдженью?	потѣютъ вамъ ноги?
имѣете затвердѣніе?	чуете боль на верху головы?
крутится вамъ голова?	печетъ васъ въ хребтѣ?
трясутся вамъ руки?	чи можете рано ѣсти?
впадаете скоро въ гнѣвъ?	течетъ вамъ слина?
свербитъ васъ шкура?	имѣете слабый хребетъ?
бьетъ вамъ сильно сердце?	ходите сгорбленый?
чи чуете тягаръ на немъ?	противно вамъ, коли ѣсте?
имѣете нечистый языкъ?	чуете себе слабымъ и роздраженнымъ?
чи облегчае васъ сонъ?	

Профессоръ Коллинсъ посылае лѣкарства по цѣлыхъ Соединенныхъ Штатахъ и Канадѣ.

Слабыи приймаются лѣтомъ отъ 10 до 1 годины рано, а по полудню отъ 2 до 5. Въ недѣлю только отъ 10 до 1 по полудню.

Пишѣтъ о всякой рѣчи на адресъ:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St. New York City.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Каждый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ достане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

C. M. HATHAWAY,
аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компании.

Колектуе также грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.
ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА